

15 april-15 juni 2014 overzichtstentoonstelling Anita Walsmit Sachs

Kijken met pen en penseel

Begin 2013 ging botanisch kunstenaar Anita Walsmit Sachs met pensioen. Zij was tot op dat moment hoofd van de tekenkamer van het Nationaal Herbarium Nederland in Leiden, onderdeel van Naturalis. Voor de curatoren van Slot Zeist aanleiding om haar uit te nodigen voor een solo-tentoonstelling.

TEKST HANNEKE JELLES | ILLUSTRATIES ANITA WALSMIT SACHS

Het zeventiende-eeuwse Slot Zeist is gebouwd voor Willem Adriaan, graaf van Nassau-Odijk. Wie de statige oprijlaan oprijdt ziet al dat het huis voor een voorname persoon bedoeld was. Ook binnen ademt het slot grandeur: het interieur is van de hand van Daniel Marot. Verschillende eigenaars bezaten en beheerden het fraaie gebouw. Inmiddels is het gerenoveerde slot eigendom van de Gemeente Zeist. Het is een gewilde locatie voor trouwpartijen en andere feestelijkheden. In de Culturele Vleugel worden regelmatig tentoonstellingen georganiseerd: Henk Helmantel, Pycke Koch, J.H. Moesman, Bernardien Sternheim en Isaac Israëls gingen Anita Walsmit Sachs al voor.

WAARDERING

Een aantal jaar geleden was botanische kunst 'iets van vroeger', iets wat tegenwoordig de naam 'kunst' niet meer waard was. Dat de waardering voor botanische kunst weer groeide is onder meer te danken aan de inzet van Anita Walsmit Sachs. Zij werd opgeleid als mode-ontwerpster aan de academie in Den Haag. Jaren werkte ze als stillevenschilder – in Zeist getuigen twee olieverfschilderijtjes daarvan. In 1998 vroeg een bevriend kunstenaar haar om samen workshops botanisch tekenen en schilderen te geven in de Hortus

botanicus in Leiden. Al snel was Anita gegrepen door het botanisch tekenen en zij deed dat met zoveel talent, dat ze een baan aangeboden kreeg op het tekenatelier van het Nationaal Herbarium. Hier maakt zij nog altijd wetenschappelijke tekeningen, vrijwel uitsluitend in zwartwit met pen en inkt; sinds haar pensionering ongeveer een dag per week. Naast dit werk is ze als vrij kunstenaar blijven werken, waarbij ze zich toelegde op haar fijne aquarellen van planten. Tijdens de expositie kunt u zowel van haar wetenschappelijke pentekeningen als van haar botanische aquarellen genieten.

BOTANISCH

Een impressionistische weergave van een plant kan prachtig zijn, maar een botanisch kunstenaar streeft iets anders na. 'Een botanische tekening of schildering van een plant toont een gedetailleerde en wetenschappelijk verantwoorde weergave van een plant of delen van een plant, met aandacht voor de specifieke kenmerken die de plant van andere onderscheidt. De afbeelding kan een prototype of een portret van een individuele plant zijn. De hedendaagse botanisch kunstenaar bouwt voort op een eeuwenoude traditie waarbij onderzoek, correcte weergave van het onderwerp en creativiteit in compositie en beeldtaal worden gecombineerd,' luidt de definitie van de Vereniging Botanisch Kunstenaars Nederland. Die vereniging

Rosa rugosa 'Hansa'

werd door Anita Walsmit Sachs in het voorjaar van 2006 opgericht; ze is nog altijd voorzitter. Met exposities, cursussen en studiedagen werkt de vereniging aan het verder bekend maken van het botanisch tekenen en schilderen. 'Er zijn in Nederland nog maar enkele kunstenaars als wetenschappelijk botanisch tekenaar aan het werk. Deze tekeningen zijn nog niet geëvenaard of vervangen door fotografie: alleen in een tekening kun je helder en exact laten zien welke kenmerken van een plant van belang zijn voor determinatie. Dat er zo weinig tekenaars zijn heeft meer te maken met het feit dat dit type onderzoek, de plantentaxonomie, nog maar heel weinig beoefend wordt. En dat is jammer, want zulk onderzoek is de basis waarop alle moderne technieken zoals dna-onderzoek voortbouwen,' legt Anita Walsmit Sachs uit. Ze werkt nog een dag in de week als gastmedewerker samen met haar opvolgster, Esmée Winkel. En ook de voorganger van Anita, Jan van Os, is wekelijks als gastmedewerker in de tekenkamer van het Herbarium te vinden. Op de tentoonstelling in Zeist zijn behalve tien wetenschappelijke pentekeningen ook een vitrine met origineel herbariummateriaal te zien. De gedroogde, platte, verkleurde plant is door de tekenaar vertaald in een duidelijke, heldere pentekening waar geen streepje of stipje teveel op staat.

De tuin in vier seizoenen

Informatie

De Vereniging Botanisch Kunstenaars Nederland brengt botanisch kunstenaars bij elkaar en werkt aan de kwaliteit en bekendheid van botanische kunst in Nederland. De vereniging kent werkende leden en aspirant-werkende leden. Het lidmaatschap wordt verkregen door ballotage. Wie botanische kunst wil steunen maar zelf niet als botanisch kunstenaar werkzaam is, is zeer welkom als kunstlievend lid.
Voor meer informatie: www.botanischkunstenaarsnederland.nl

Bij uitgeverij Becking en Blitz verschijnt een publicatie over het werk van Anita Walsmit Sachs, 'Kijken met pen en penseel'. Deze uitgever heeft ook veel mooie kaarten en andere papierwaren met afbeeldingen van werk van Anita Walsmit Sachs in het assortiment. Verkrijgbaar bij de tentoonstelling en in veel museumwinkels en boekhandels. www.bekkingblitz.com

Over de cursussen van Anita Walsmit Sachs vindt u informatie op haar website, www.anitawalsmitsachs.nl.

Slot Zeist, Zinzendorflaan 1, Zeist.

'Kijken met pen en penseel', 15 april t/m 15 juni 2014, di-vrij 11.00-17.00 uur, za, zo 13.00-17.00 uur, gesloten op maandag.

Zie voor het activiteitenprogramma rond de tentoonstelling de website van Slot Zeist, www.slotzeist.nl.

Clematis 'Königskind'

